

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра банківської справи
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит»
(шифр та найменування спеціальності)
за спеціалізацією «Банківська справа»
(назва спеціалізації)

на тему: ««Діяльність банку на валютному ринку»»
(назва теми)

Виконавець:

Студентка ФФБС

Ковальчук А.А.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., ст. викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Деркач Ю.Б.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність роботи. Валютний ринок України відіграє важливу роль в економічному житті суспільства. Сьогодні на ньому наявна, по-перше, тенденція до поступової девальвації гривні стосовно іноземних валют, по-друге, підвищений попит у населення на іноземну валюту, пов'язаний з недовірою до національної грошової одиниці, що спричиняє підвищення рівня доларизації в Україні, по-третє, високий рівень зовнішнього та внутрішнього боргу, що негативно впливає на стабільність валютного курсу. Отже, внаслідок впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, проблеми сучасного українського валютного ринку набувають все більшої актуальності.

Дослідженню в сфері розвитку та функціонування валютного ринку приділяє увагу чимало вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, а також вони проводили оцінку існуючої ситуації в Україні. Зокрема розгляду даної проблематики приділяли увагу такі науковці, як О. Береславська, Н. Бодрова, Н. Вдовиченко, М. Міщенко, О. Владимир, О. Дзюблюк, М. Король, А. Пасічник, Л. Перехрест та багато інших.

Мета дослідження полягає в уточненні теоретичних основ ролі банків на валютному ринку, як загалом, так і на прикладі АБ «Укргазбанк».

Завдання дослідження:

- визначити сутність, структуру та особливості регулювання валютного ринку України;
- розглянути місце і роль банку на валютному ринку;
- дослідити правове регулювання валютних операцій банків;
- проаналізувати діяльність банків на валютному ринку України;
- дослідити особливості діяльності державного АБ «Укргазбанк»;
- проаналізувати валютні операції АБ «Укргазбанк»;
- визначити шляхи покращення організації валютної діяльності комерційного банку;
- дослідити банківські валютні ризики та методи їх мінімізації;

Об'єктом дослідження є економічні відносини, пов'язані з діяльністю банку на валютному ринку.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних і практичних питань, пов'язаних з діяльністю комерційного банку на валютному ринку.

Методи дослідження. На основі діалектичного методу пізнання проведено визначення напрямків вдосконалення діяльності банків на валютному ринку. Для дослідження стану валютного ринку використані статистичні, математичні методи, методи прогнозування, фінансового аналізу та спостереження.

Інформаційна база. Основною інформаційною базою для роботи були: офіційні дані сайту НБУ, офіційні дані сайту Світового Банку. Було використано монографії та наукові статті вітчизняних та закордонних вчених, матеріали наукових конференцій і досліджень, а також використовувалися інтернет-ресурси за тематикою дипломної роботи.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 53 сторінки. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 5 таблиць, 32 рисунка.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи бакалавра опубліковано статтю: «**Валютний ринок в Україні: проблеми та перспективи розвитку**»

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи визначено сутність, структуру та регулювання валютного ринку України, теоретичні основи місця і ролі банків на валютному ринку, розглянуто трансформацію валютного законодавства, що визначає діяльність банківських установ та їх клієнтів на валютному ринку.

У другому розділі проведено аналіз первинних даних, визначено їх загальну динаміку, проаналізовано особливості валютної діяльності комерційного банку АБ «Укргазбанк»: динаміку та структуру активів, зобов'язань, доходів підрозділів інкасації

У третьому розділі для покращення організації валютної діяльності комерційного банку було запропоновано провести такі заходи: змінити інформаційно-аналітичну базу, удосконалити систему нагляду за проведенням валютних операцій, удосконалити посадові інструкції кожного працівника валютного відділу банку, запропонувати банку заходи щодо оптимізації валютної позиції.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Валютні операції являються традиційними банківськими операціями і займають важливе місце в діяльності комерційних банків, а тому банки виступають активними учасниками валютного ринку. Валютні операції забезпечують не тільки отримання банком прибутку, але й є інструментом страхування валютного ризику, механізмом надання додаткових послуг клієнтам банку, сприяють забезпеченню стабільності курсу національної валюти, виходу українських банків на міжнародну позицію.

2. Невід'ємним компонентом валютного ринку є система валютного регулювання та нагляду – діяльність держави та, безпосередньо, державних органів щодо організації міжнародних розрахунків та порядку проведення операцій з валютними цінностями. Нове валютне законодавство є великим кроком у напрямку економічної свободи. Проте, валютні правила, які діють сьогодні встановлюють поки що більше обмежень, ніж ті, що існують у державах ЄС чи прописані у зобов'язаннях, взятих у рамках Угоди про асоціацію.

3. Нерівномірний розвиток міжбанківського валютного ринку України обумовив необхідність застосування всього комплексу інструментів впливу для його регулювання. Водночас, проведення Національним банком валютних інтервенцій, використання офіційних золотовалютних резервів, регулювання лімітів відкритої валютної позиції банків та застосування валютних обмежень (у тому числі, внаслідок посилення регламентації доступу учасників на МВРУ у кризові періоди) мали переважаюче значення порівняно з іншими інструментами протягом 2013-2018 рр.

4. Протягом 2017-2018 рр. АБ «Укргазбанк» активно проводив операції на міжбанківському валютному ринку, здійснюючи операції з купівлі-продажу валюти як для забезпечення власних потреб, так і за рахунок та за дорученнями клієнтів з метою обслуговування експортно-імпортних операцій. Основний обсяг операцій традиційно припадає на долари США та євро. Обсяг купленої та проданої валюти на міжбанківському валютному ринку України за 2018 рік перевищив в еквіваленті 35 млрд грн.

5. З метою покращення організації валютної діяльності комерційного банку вважаємо за необхідне провести наведені нижче заходи: необхідно змінити інформаційно-аналітичну базу, яка б дала можливість швидко виявити найбільш прибуткові і менш прибуткові валютні операції, удосконалити систему нагляду за проведенням валютних операцій, також необхідно удосконалити посадові інструкції кожного працівника валютного відділу банку, запропонувати банку заходи щодо оптимізації валютної позиції.

АНОТАЦІЯ

Ковальчук А. «Діяльність банку на валютному ринку (на прикладі АБ «Укргазбанк»)»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030508 «Фінанси та кредит» за освітньою програмою «Банківська справа». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти ролі банків на валютному ринку: сутність валютного ринку, його об'єкти та суб'єкти, види валютного ринку, валютні операції банків, функції банків на валютному ринку. Досліджено валютні ризики, що супроводжують діяльність банків на валютному ринку. Розглянуто трансформацію валютного законодавства.

Для покращення організації валютної діяльності комерційного банку запропоновано провести наведені нижче заходи: необхідно змінити інформаційно-аналітичну базу, яка б дала можливість швидко виявити найбільш прибуткові і менш прибуткові валютні операції, удосконалити систему нагляду за проведенням валютних операцій, удосконалити посадові інструкції кожного працівника валютного відділу.

Під час дослідження використовувалися наступні загальнонаукові методи: статистичні, математичні, фінансового аналізу та спостереження, порівняння.

Ключові слова: банк, комерційний банк, валютний ринок, валюта, валютна позиція, валютний нагляд, валютний ризик

ANNOTATION

Kovalchuk A. "The banking activity in the foreign exchange market (by examining AB" Ukrgasbank")»

Qualifying work for obtaining a bachelor's degree

in the major 6.030508 «Finance and Credit»

on the educational program «Banking «. –

Odessa National Economic University. – Odessa, 2019.

The research deals with theoretical aspects of banks' role in the foreign exchange market: the essence of the foreign exchange market, its objects and subjects, types of foreign exchange market, foreign exchange operations of banks, functions of banks in the foreign exchange market. The currency risks accompanying the banking activity in the foreign exchange market have been investigated. Transformation of currency legislation has been considered.

The following measures have been offered in order to improve the organization of currency trading activities of the commercial bank: to change the information and analytical base that would enable to quick identifying the most profitable and less profitable foreign exchange operations, to improve the system of oversight of foreign exchange operations, and to enhance the job descriptions of each employee of the currency department.

Statistical and mathematical methods, financial analysis and observation, and comparison were used during the research.

Key words: bank, commercial bank, currency market, currency, currency position, currency control, currency risk.